

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 54.

CENY PRENUMERATY:

Cena pojedynczego numeru 20 fenigów.

OGŁOSZENIA: Nadesłań przed tekstem i w tekście wiersz 1.75 fen. Nekrologi — 1 mk. Reklamy — 80 fen. Zwyczajne (5 szpali) — 6. Drobne ogłoszenia po 10 fen za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej 50 fen.

Łódź z odroczaniem do domu miesięcznie mk. 4.50
kwartalnie „ 12.50

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór; w niedzielę i święta od 7 do 10 rano. Redakcja otwarta od godz. 5 do 10 wiecz. codziennie. Redaktor przyjmuje od 4 do 6 wiecz.

Teatr Polski
Cegielniana 63,
dyrekcja: Fr. Sychłowski.

Piątek, 20 grudnia
„Rosmersholm”
Premjera!
Dramat w 4 aktach H. Ibsena.

Sobota, 21 grudnia po poł. o g. 4 (ceny najniższe)
„ALZACJA”
Sztuka w 3 aktach
Leroux i Camille'a.
Wieczorem o godzinie 7.30
„Dobrze skrojony frak”
Krotchwilu w 4
akt. J. Dregele.

Niedziela, 22 grudnia po poł. o godz. 3 po cenach popularnych
„Zazdrość”
Sztuka w 5 aktach
Arcybaszewa.
Wieczorem o godzinie 7.30
„Dobrze skrojony frak”
Krotchwilu w 4
akt. G. Dregele.

Narodowy Komitet Wyborczy.

Zbliżają się wybory do pierwszego Sejmu. Sejm ten na długie lata rozstrzygnie o ustroju państwa polskiego, a zarazem wytknie kierunek polskiej polityce zewnętrznej, wybierając przymierza, względnie zarzucając je. Musimy więc pamiętać o tym, aby wysłać do sejmu ludzi, do których mamy zaufanie, że ponad interesy osobiste, klasowe czy partyjne, przenoszą interesy i dobro Polski. Powinni być zarazem ludźmi na tyle wybitnymi, aby mogli pracować w komisjach, jak i w plenium Sejmu. Pierwszy Sejm polski nie może być ciętym agitacyjnym, ale warsztatem ciężkiej i produktywnej pracy dla państwa, narodu i szerokich warstw ludowych.

W Polsce mamy rozmaite stronnictwa, które staną do walki wyborczej, zalecając swoje programy i hasła. Zasadniczo społeczeństwo polskie dzieli się na trzy obozy: konserwatystów, narodowców i socjalistów. Konserwatyści reprezentują interesy ziemianstwa i kapitałistów; w ich obozie narodowego wchodzi reprezentanci włościan, robotników, rzemieślników, inteligencji, jak i ci wszyscy, którzy swoje interesy klasowe podporządkowują dobru państwa i interesom narodowym.

Socjaliści głoszą, że reprezentują interesy robotników fabrycznych. Tak jednak nie jest w rzeczywistości. Ledwie znikoma część robotników znajduje się w ich obozie. Większość robotników polskich rozumie dobrze, że socjaliści są fałszywymi przywódcami klasy robotniczej i mogą prowadzić proletarijat polski, tak jak to zrobili socjaliści rosyjscy, do ruiny i ruin.

Socjaliści mimo, że nie mają większości w społeczeństwie, mogą doprowadzić nas do ruiny i anarchii. Walka z nimi musi być zasadniczo podziwem, naszego programu. Właśnie tą poprowadzimy środkami politycznymi i kulturalnymi, ale żeby wygrać wygrać, musimy zjednoczyć wszystkie siły narodowe w jedno ognisko, aby odrębne działania nie rozbiły i nie osłabiły sobie nawzajem pracy.

Wszystkie organizacje narodowe naprawdę demokratyczne muszą skupić się koło Narodowego Komitetu Wyborczego, który powstał w Warszawie, a którego odpowiedzialność musi się zorganizować we wszystkich zakątkach naszego kraju.

Do Narodowego Komitetu Wyborczego przystąpiły dotychczas następujące stronnictwa i organizacje: Demokracja chrześcijańska, Demokracja narodowa, Stronnictwo odrodzenia narodowego, Polska partja postępowca, Narodowa organizacja kobiet polskich i Zjednoczenie narodowe, a po zataem Narodowy Komitet Wyborczy popierają szerokie sfery bezpartyjnych.

We wczorajszym numerze naszego pisma podaliśmy deklarację Narodowego Komitetu Wyborczego. Ze względu na ważność tej sprawy przytaczamy ponownie jeszcze raz zasadniczą część tej deklaracji.

„Podstawą porozumienia jest zgodność poglądów na zadania polityki zewnętrznej i wewnętrznej, wyrażająca się we wspólnym wszystkim ugrupowaniom dążeniu:

1) Do uzyskania w oparciu o sojusznicze mocarstwa koalicji jak najszerszego zjednoczenia ziem polskich w granicach niezbędnych dla stworzenia silnej, zdolnej do samodzielnego życia i rozwoju niepodległej Rzeczypospolitej polskiej.

2) Do wytworzenia w sejmie większości, dającej rękojmię zorganizowania państwa polskiego na podstawach istotnie demokratycznych oraz przeprowadzenia reform społeczno-gospodarczych, niezbędnych do stworzenia pomyślnych warunków bytu dla warstw ludowych, które są podstawą i źródłem siły narodu polskiego.

3) Do utrzymania w kraju porządku i ładu na ścisłym panowaniu prawa opartego, co jest koniecznym warunkiem przeprowadzenia wyborów z pełnym poszanowaniem demokratycznych swobód obywatelskich, wyłączającym wszelką samowolę, gwałt i nacisk na niezależność opinii publicznej najszerszych warstw wyborców.

Utworzony przez niżej podpisanego stronnictwa i organizacje, komitet wyborczy nie będzie stał na gruncie wyłączności partyjnej, lecz dążąc do wprowadzenia do sejmu najlepszych sił, jakie posiada społeczeństwo polskie, gotowy jest umieścić na swych listach wyborczych nie tylko nazwiska osób, należących do stronnictw, do komitetu wchodzących, lecz również bez względu na przynależność partyjną obywateli i obywateli, którzy ze względu na swe zasługi w pracy publicznej i fachowe przygotowanie, mogą z istotnym

pożytkiem brać udział w pracach sejmu.

Narodowy komitet wyborczy stronnictw demokratycznych gotów współpracować ze wszystkimi ugrupowaniami politycznymi i społecznymi, które staną na gruncie powyższej wyłuszczonej zasad.

Program to bezsporny dla tych, którzy ponad wszystko cenią dobro narodu i dla tego wszyscy koło tego programu musimy się skupić.

Do szeregu natychmiast, bo każda chwila opóźnienia osłabia szanse naszego zwycięstwa.

Zjazd Zjednoczenia Narod. w Krakowie.

Dnia 15 grudnia odbył się w Krakowie zjazd delegatów Zjednoczenia Narodowego w Królestwie, wraz z delegatami Z. N. w Galicji, w celu połączenia obu organizacji dzielnicowych, oraz przeprowadzenia wspólnej akcji wyborczej.

Na zjeździe zapadły następujące uchwały:

1. Obie dzielnicowe organizacje Z. N., działające dotychczas odrębnie, łączą się w jedno stronnictwo polityczne „Zjednoczenia Narodowego” mające odłądział jednolicie na ziemiach polskich na podstawie wspólnego programu.

2. Z. N. stoi na gruncie następujących zasad.

Zjednoczenie Narodowe jest stronnictwem demokratycznym i republikańskim.

Dążeniem jego jest wydobycie z ludu polskiego wszystkich sił dla zapewnienia narodowi wszechstronnego rozwoju, odpowiadającego jego kultury i znaczeniu dziejowemu, każdemu obywatelowi polskiemu wolności, oraz warstwowi pracującym należnego im w państwie znaczenia.

Z. N. jest stronnictwem demokratycznym, stawiającym na pierwszym miejscu interesy pracy, tj. tych warstw, które swą pracą stwarzają potęgę i dobrobyt całego narodu. Z. N. przestrzegać jednak będzie ażeby interesy stanowe i partyjne były podporządkowane ogólnemu interesowi narodowemu.

Z. N. jest stronnictwem republikańskim, dążącym do oparcia budowy państwa polskiego na zasadach równości i wolności wszystkich Polaków bez różnicy pochodzenia, wyznania i pici i do współdziałania w kierownictwie życia państwowym wszystkich klas odpowiedzialnie do ich faktycznej i moralnej siły.

Oparając się na ugruntowanym i tradycyjnym stanowisku Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce, Z. N. w stosunku do innych wyznań stoi na gruncie zupełnej tolerancji.

Z. N. zwalczać będzie wszelkie dążenia do uzurpowania władzy nad narodem przez poszczególne jego klasy i potępia wszelki ewentualny opanowanie władzy drogą przemocy, uznając, że prawa dla całego narodu, którym wszyscy podporządkować się winni, tylko Sejm uchwalić może. Celem zapewnienia narodowi polskiemu odpowiedniego stanowiska w rokowaniach pokojowych Z. N. uważa za konieczne: natychmiastowe utworzenie rządu narodowego, ogólnodzielnicowego, opartego na

porozumieniu wszystkich stronnictw, jakiego przykład dała Wielkopolska; natychmiastowe wprowadzenie w życie zasady, uznającej Polskę za państwo sprzymierzone z koalicją, nie za neutralne; natychmiastowe sprowadzenie dla obrony granic państwa wojska polskiego, które utworzyło się i walczyło na ziemi francuskiej, oraz dalsze wzmocnienie wojska w kraju, z usunięciem wszelkich wpływów politycznych i rządów osobistych w wojsku.

Echa przesilenia

W Ministerjum spraw zewnętrznych

List otwarty p. Filipowicza.

Pisma warszawskie zamieściły listy wice ministra Filipowicza następującej treści:

Szanowny Panie Redaktorze!

Proszę mi łaskawie pozwolić na nieoczekiwane uwagi w kwestjach, które, moim zdaniem, powinny być zakończone jaknajrychlej.

1. Jaki urząd pełnił w Ministerstwie Spraw Zagranicznych? Przed powstaniem obecnego gabinetu, gdy w czasie przejściowym, dnia 11 listopada, przyjechawszy do Warszawy, zaofiarowałem Komendantowi Piłsudskiemu swą gotowość objęcia kierownictwa M. S. Z., Komendant odrzekł, że rozmówi się w tej sprawie z d-r'em Wróblewskim. Czy ta rozmowa miała miejsce — nie wiem. Wiem tylko, że jako kierownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych na depeszach do rządów koalicji kontrasygnowałem podpis Naczelnika Państwa.

2. Czy i kiedy zostałem wiceministrem? Tego nie wiem. Wiem tylko, że posiadam listy urzędowe, podpisane przez p. ministra Wasilewskiego, oraz listy innych ministerstw, stylizowane „JWP” wiceminister Tytus Filipowicz.

3. Sprawa wysłania depeszy do Kesslera. Proszę mi pozwolić na analogię. Przypuśćmy, że dowódca plutonu rano na odprawie melduje, aby o 7 w. jego pluton zaczął ogień. Komendant kompanii odpowiada: dam wieczorem znać telefonem z pułkowej kwatery. Wieczorem telefon: zgoda. W takich warunkach o 11 można, co prawda, rozkazać: „wstrzymać ogień”, lecz żaden rozkaz nie zdolna wstrzymać strażaków, które już padły. Tyle w sprawie formalnej. Co się zaś tyczy strony faktycznej, to oświadczam, że gdyby nawet o 11 w nocy dana mi była jakaś władza cudowna cofnięcia pocisku, który z M. S. Z. padł do kwatery posła niemieckiego, tobym dokonania cudu się wyzekał, albowiem mam to moralne przekonanie, że gdybym nie posłał hr. Kesslerowi mej noty, to poseł niemiecki nie byłby jej wogóle do dziś dnia dostal. Przeświadczenie swe opieram na fakcie, że w gabinecie p. Moraczewskiego rolę grają czynnik skłaniające się ku koncepcji neutralności Polski, której to koncepcji pozostawienie hr. Kesslera w Warszawie odpowiadałoby.

4. Mój aktywizm i aktywizm innych osób w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Na kim dziś w Polsce nie ciąży grzechy przeszłości? Jeśli moje polegają

na tem, że byłem odkomenderowany w r. 1915 do prowadzenia w Warszawie biura prezydium N. K. N. i Departamentu Wojskowego, to te funkcje, areztowany przez Niemców, przerwałem 20 maja 1916 roku i do nich później nie wróciłem. Pan Wasilewski opuścił N. K. N. dopiero coś we wrześniu 1916 roku. Jeśli zaś mój grzech polega na tem, że od roku z górą prowadziłem placówkę wiedeńską Departamentu Stanu, to p. Wasilewski był do chwili zostania ministrem, urzędnikiem kontraktowym placówki krakowskiej Departamentu Stanu, jako sekretarz Komisji Kresowej.

5. Nie wypełniałem najważniejszej swej roli jako kierownik M. S. Z., mianowicie informowania urzędowego referentów o polityce Rządu. Lecz jakże miałem informować, gdy p. Wasilewski wszelkich informacji, jak sam stwierdza, odmawiał? Innych źródeł nie miałem, gdyż od jedynego źródła, jakie dla mnie poprzednio istniało, od Naczelnika Państwa, odsunął mnie p. Wasilewski oświadczeniem, że zabrania mi komunikować się z Belwederem inaczej jak przez siebie, choć jednocześnie innym podległym mi urzędnikom, notabene nie z sekcji politycznej, wolno było chodzić do Belwederu na konferencje.

6. Czy dostałem dymisję, czy podałem się do dymisji? Tu są dwa poglądy: a) pogląd p. Wasilewskiego; b) pogląd mój: a) pogląd p. Wasilewskiego wyrażony jest w liście, jaki dostałem w piątek, t. j. 13 grudnia o północy. (Tekst listu podałem w numerze wczorajszym. Przep. Red.)

b) Pogląd mój. Po dokładnym rozważeniu sprawy i zasięgnięciu opinii znawców prawa konstytucyjnego twierdzą, że jestem nadal kierownikiem M. S. Z. nieprawnie dymisjonowanym przez p. Wasilewskiego. Wogóle, co się tyczy mego poglądu na potrzebę istnienia urzędu ministra spraw zagranicznych, to dopóki niema parlamentu, przed którym mógłby być minister odpowiedzialny, urząd ten uważam za słuszny. Poza tem uważam, że dziś faktyczny kierownik M. S. Z. nie powinien należeć do żadnej partii.

7. Kalectwem Polski, odziedziczonym wraz z wielu innymi po 150 latach łąkach pod panowaniem Rosji, jest manja konspiracyjna tam, gdzie tego nie potrzeba i gdzie to jest zgubne. Bezpośrednim wyrazem tej manji było w stosunku pana Wasilewskiego do mnie i wszystkich urzędników ministerstwa stałe odmawianie informacji urzędowych, których nie odmawia swym przyjacielom partyjnym.

Ponieważ, zgadzając się z poglądami Wilsona, uważam, że w życiu politycznym państw nowoczesnych nie powinno być żadnej tajnej dyplomacji, — piszą wszystko powyższe. Jednocześnie zwracam się posłusznie do Naczelnika Państwa z prośbą, aby raczył mię restytuować w mych obowiązkach urzędowych i następnie pomódz mi swą władzą do wprowadzenia w M. S. Z. normalnych porządków służbowych. — Tem apelem kończę, oświadczając, że więcej w sprawie mego konfliktu z dzisiejszym kierownictwem M. S. Z. głosu zabierać nie będę.

Łączę wyrazy prawdziwego szacunku i poważania

Tytus Filipowicz m. p.

Warszawa, 17 grudnia 1918 r.

Kronika polityczna.

Ze źródła półurzędowego otrzymujemy informacje, że w ciągu dnia dzisiejszego zapadnie bardzo ważna uchwała, dotycząca formy dalszego nawiązania stosunków z państwami koalicji. Decyzje te poprą w przyspieszonym tempie rozpoczęte już kroki rządu w tym kierunku.

W uzupełnieniu powyższego dodać możemy, iż zapadło postanowienie co do wysłania z ramienia Naczelnika Państwa delegacji do rządów państw koalicji.

Delegacja składać się ma podobno z 5 osób: trzech cywilnych i dwóch wojskowych. Termin wyjazdu, ani skład delegacji nie zostały jeszcze oznaczone. Możliwe, że wyjazd nastąpi już nocy dzisiejszej; wymienianą jako desygnowanych m. in. prof. M. Sokolnickiego, rotm. Wieniawę-Długoszewskiego, prof. Mościckiego i in.

Delegacja uda się naprzód do Paryża via Pragę, Wiedeń, Szwajcarię, badzo możliwe, iż zostanie w drodze powiększona.

Zadaniem delegacji będzie również nawiązanie kontaktu z Komitetem Narodowym w Paryżu; możliwe, iż delegacja będzie się przedstawiała rządowi koalicji w składzie powiększonym przez reprezentantów Komitetu Narodowego.

Dodajmy, że postanowienie wysłania delegacji nastąpiło na skutek dojścia do porozumienia Naczelnika Państwa z prof. Stanisławem Grabskim.

W sprawie przyjazdu gen. Hallera do Warszawy donoszą nam, iż władze naczelne państwa oprócz depechy z Berna, sygnalizującej przybycie Hallera do Gdańska na dzień 17 b. m. innej wiadomości nie otrzymały. Wysłanych na skutek tej depechy w celu powitania gen. Hallera podpułkownika Fabrycego, majora Mackiewicz i por. Juliana Kadena zatrzymały w Toruniu władze niemieckie policyjno-polityczne i przez granicę nie przepuszczają. Dotychczas informacji, czy gen. Haller wylądował w Gdańsku, czy nie — w Warszawie nie otrzymano.

Co do armii, jaką ma przyprowadzić gen. Haller, to zdaniem tutejszych sfer wojskowych, operacja taka zajmie ze względów technicznych conajmniej parę tygodni.

Od d-ra Solffa, niemieckiego komisarza do spraw zagranicznych otrzymało wczoraj tutejsze ministerjum, spraw zagranicznych depechę, w której dr. Solff zastrzega się przeciw rozpisaniu wyborów w zaborze pruskim. Dopóty, dopóki na konferencji pokojowej stosunek zaboru pruskiego do Królestwa nie będzie ustalony rząd ludowy niemiecki nie dopuści do wyborów na terenie zaboru pruskiego.

Dowiadujemy się, że 40 tys. robotników skierowane zostanie do Zagłębia Dąbrowskiego, co stoi w związku z zwiększoną produkcją na potrzeby przemysłu i z ustaleniem 8-10 godzinnego dnia roboczego.

TELEGRAMY.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa 19 grudnia. (PAT)

Pod Lwowem sytuacja bez zmiany. Oddziały na prawym brzegu rzeki Wiary posunęły się na wschód od Nizankowic. W walkach odznaczyła się szczególnie nasza artylerja. Po dłuższej, zacietej walce oddział żołnierza, Dunin-Borkowskiego zajęł na południe od Madyki wieś. Nowosiółki. W akcji tej odznaczył się por. Komorowski.

Pod Lubaszowem i Raduzem odparto ataki ukraińskie.

Na Podolu i Wołyniu Niemcy powoli wyciągają swoje oddziały.

Na Spizu Czesi zajęli Keszmark.

Szef sztabu generalnego

Porozumienie Piłsudskiego z Grabskim.

Warszawa 19 grudnia. (PAT)

Dziś w nocy wyjeżdża do Paryża Polska delegacja dyplomatyczna dla prowadzenia dalszych pertraktacji z Komitetem narodowym w Paryżu i rządami koalicji.

Wysłanie delegacji nastąpiło po ostatecznym porozumieniu się Naczelnika państwa z delegatem Komitetu narodowego w Paryżu, z prof. Stanisławem Grabskim.

Ludowcy przeciw gabinetowi Moraczewskiego.

Kraków (P.A.T.) Dziś odbyło się w Krakowie w lokalu „Piasta” posiedzenie Zarządu Głównego Polskiego Stronnictwa Ludowego przy udziale członków zarządu z Królestwa. Przewodniczył poseł Witos. Po obszernej dyskusji uchwalono następującą rezolucję:

„Wobec tego, że obecny rząd nie postawił w sposób właściwy polskiej polityki zagranicznej; wobec koalicji i nie nawiązał z nią bezpośrednich stosunków, dla sprawy polskiej w obecnej chwili niezbędnych;

Wobec tego, że granice Polski, a nawet Lwów wskutek braku regularnego, z powszechnego poboru wyłonionego wojska, są ciągle zagrożone,

że wskutek tego rząd obecny, politycznie jednostronny, nie sprawiał obowiązku, nanim ciążącym w chwili obecnej, dla Polski decydującej,

wobec tego, że rząd obecny nie zorganizował wewnętrznej administracji państwa polskiego, wskutek czego nieład wewnętrzny zwiększa się coraz bardziej,

że wreszcie obecny rząd w Warszawie nie przeprowadził dotąd rekonstrukcji gabinetu w myśl uchwały Rady Naczelnej P. S. L. z dnia 1 grudnia b. r.,

Zarząd Główny P. S. L. uchwała: odwołać swych członków z obecnego gabinetu i dążyć w dalszym ciągu do utworzenia rządu w myśl rezolucji tarnowskiej, jako jedynego rządu, który poprowadzi skuteczną polską politykę zewnętrzną i wewnętrzną.”

Posuwanie się Rumunów.

Lwów (K. P.) Wojska rumuńskie obsadziły w ostatnich czasach Mohylów podolski. Do Płoskowa, mimo przybycia przed wiełu dniami rumuńskich kurjerów, rumuńskie wojska dotychczas nie przybyły.

Niemcy opuszczają „Ober-Ost”.

Warszawa, 19 grudnia (PAT)

Rząd polski otrzymał od gen. Hoffmana pismo z prośbą o natychmiastowe obsadzenie prowincji, będących pod zarządem „Ober-Ostu”, przez komisarzy polskich.

Rozłam w stronnictwie ludowym.

Kraków, 19 grudnia (PAT)

„Nowa Reforma” donosi: Dnia 18 b. m. odbyły się w lokalu „Przyjaciela Ludu” zgromadzenie przedstawicieli lewicy polskiego stronnictwa ludowego. Uchwylono zorganizować się, jako nowe stronnictwo ludowe i wyznaczyć ewentualnych ministrów do gabinetu Moraczewskiego. Na ministra rolnictwa wyznaczono Gize, na ministra robót publicznych inż. Prochotka, a na ministra bez teki Cielucha.

Zemsta hajdamaków.

Lwów, 19 grudnia (PAT)

„Gazeta Wieczerna” donosi, że delegat ambasady francuskiej w Jassach porucznik, Henryk Villain, który podczas inwazji ruskiej przybył z półoficjalną misją do Lwowa, został w drodze powrotnej przez wojskowe władze ukraińskie rezestrzowany. Villain stanął w czasie swego pobytu we Lwowie stanowczo po stronie polskiej, a obecnie wziął ze sobą oświadczenia wybitnych osobistości polskich i memorjał pułkownika Mączyńskiego.

Żydzi przeciw żydom.

Kraków 19 grudnia. (PAT)

Dzienniki tutejsze donoszą, P. K. L. (Polska Komisja Likwidacyjna) otrzymała następujący telegram:

Na zebranie zwołane przez starszego rabina Ehrenbrajta dnia 12 b. m. w Stokholmie w sprawie zbierania składek na ofiary pogromów w Polsce, przybyło wiele litwaków.

Polski żyd, Zygmunt Brodaty, który starał się napiętnować wszystkie kłamstwa został w sposób gwałtowny, czynnie znieważony.

Koalicja obsadza brzegi morza Czarnego.

Lwów (Kor. Pol.) Według informacji osób, które przybyły z południa, całe wybrzeże morza Czarnego znalazło się w rękach koalicji.

Polska komisja przegława w Wiedniu.

Wiedeń, 19 grudnia (PAT)

Dzienniki donoszą, że pełnomocnik wojskowy państwa polskiego we Wiedniu wczoraj odwiedził ambasadora polskiego, dszonych w r. 1883 do 1890, a przebiegających we Wiedniu do jawisła się komisja przegładowa.

Deklaracja Skoropadskiego

Bazyła, 19 grudnia (PAT)

„Morgenszeitung” donosi z Kiowa hetman Skoropadski zwrócił się do króla oświadczając gotowość każdej chwili do jej uslug i zarząda internowania i niemieckich na Ukrainie. Koalicja z wobec tego oświadczenia stanowisko przychylnie.

Protest Węgrów i Polak

Wiedeń, 19 grudnia (PAT)

„Ungarische Post” donosi, że węgierski założył protest u rządu niemieckiego przeciw umowie, którą rząd zawarł z rządem czeskim w sprawie rozdziału dóbr demobilizacyjnych. Jest stronni umowa między Wiedniem a I stoi w sprzeczności z zasadniczą umową do rozdziału tych dóbr między wszystkimi państwami, które powstały na gruzach narodzi austro-węgierskiej. Do protestu przylączył się poseł polski.

Początek obrad koalicji

Wiedeń, 19 grudnia (PAT)

„Neue Wiener Tageblatt” donosi i stycznia rozpoczyna się konferencja koalicji między rządem stanu koalicji. Ten termin zaś być będzie jedynym stanem rokowań wstępnych które się toczyły na posiedzeniach ministrów państw koalicyjnych. Rokowania te rozpoczą 23 grudnia.

Przeciw komendantom wojskowym.

Wiedeń, 19 grudnia (PAT)

Na dzisiejszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego przyjęto ustawę w sprawie podlegania do odpowiedzialności jeńców komendantów i ich organów błędów i przestępstwa. W czasie dyskusji poddano ostrej krytyce działalność Kuzmaaka, obrońcy Przemysła, oraz generała.

Zapytanie Karolyiego.

Wiedeń, 19 grudnia (PAT)

„Neue Freie Presse” donosi, że szef ministrów Karolyi zwrócił się do koalicji z prośbą o wyrażenie oświadczenia czy koalicja aprobuje to, że serbowie, muni, czesi i polacy okupują część obwodów węgierskiego. Karolyi zamierza ustąpić razem z niezadowolonej odpowiedzi.

Rewanż.

Lublana, 12 grudnia (PAT)

Lublanańskie biuro prasowe donosi, że w Austrii wydano ze strony wszystkich niemieckich urzędników, po nowym południowo-słowiański rząd narodowy wydalili ze służby wszystkich urzędników niemieckich narodowości, pomimo wypadki godne uwzględnienia. Wydalonych ze służby austriackiej południowo-słowian przyjęto do służby południowo-włocławskiej.

Rozbrojenie Spartakusa

Kopenhaga 19 grudnia. (PAT)

Scheideman oświadczył przedstawicielom prasy duńskiej, iż rząd niemiecki zamierza rozbroić zwolenników grupy Spartakusa.

Straty Niemiec.

Berlin 19 grudnia. (PAT)

Na zasadzie obliczeń uzupełniających przedstawia się autentycznie ogólna liczba strat niemieckich aż do 30-XI 1918 r. następuje: 1,800,000 zabitych, 200,000 ginionych, 618,000 jeńców, 4,000,000 niewolnych, ogółem 6 milionów czterysta i pięćdziesiąt tysięcy.

Następca Solffa.

Berlin 19 grudnia. (PAT)

W tutejszych kołach politycznych trzymuje się pogłoska, iż następcą Solffa będzie dotychczasowy poseł w Kopenhadze hr. Brokdorf-Ranczan.

Król włoski w Paryżu.

Rzym 19 grudnia. (PAT)

Król włoski wraz z księciem Piemontem, Orlandem i Soninem wyjadą wczoraj z Turynu do Paryża. Król włoski złoży w Paryżu wizytę Wilsonowi, po czym Wilkon rewizytować go będzie w Rzymie. Naród włoski przygotowuje się na czyste przyjęcie.

Tyfus w Krakowie.

Kraków 19 grudnia. (PAT) Dzienniki notują, że od kilku dni szerzy się w Krakowie epidemia tyfusu plamistego w sposób zaskakujący. Obecnie choruje codziennie 20 do 30 osób.

Oficerowie angielscy we Lwowie.

Lwów 19 grudnia. (PAT) Oficerowie angielscy, bawiący obecnie we Lwowie, zasięgają u różnych lwowskich osobistości informacji o zdarzeniach ostatnich tygodni i o przebiegu walk na ulicach i w okolicy Lwowa.

Nie ograniczając się do informacji osobistości polskich, nawiązali oni stosunki z przedstawicielami rusinów i żydów, oraz odbyli naradę z metropolitą Szeptyckim, a potem udali się do tymczasowego Komitetu rządzącego.

Wojsko polskie na Spizu.

Kraków 19 grudnia. (PAT) „Nowa Reforma” donosi z Nowego Targu, że patrol polski wkroczył do Lubowli, Podolińca i Tszmaru. Czesi przyjmowani są na Spizu niechętnie; posiadają oni tam drobne oddziały wojskowe.

Konkordat papieża z Włochami.

Kopenhaga, 19 grudnia. (PAT) Według informacji z Paryża zamieścić dziennik „Giorno di Italian” artykuł widocznie inspirowany przez ministra spraw zagranicznych, że konkordat między stolicą apostolską a Włochami należy uważać za rzecz prawdopodobną. Bezpośrednim następstwem konkordatu będzie fakt, że Papież nie będzie się już uważał za więźnia w Watykanie.

Wystawa włoska w Tryeście.

Collano 19 grudnia. (PAT) W Tryeście zostanie otwarta na przyszłą wiosnę wielka narodowa wystawa włoska. W Tryeście odbędzie się też przyszły kongres prasy włoskiej.

Massaryk.

Collano 19 grudnia. (PAT) Massaryk był na obiedzie u króla włoskiego i wziął udział w przeglądzie wojsk czesko-słowackich, poczym wyjechał do Pragi. Oddziały czesko-słowackie powracają do Ojczyzny pod dowództwem generałów włoskich.

Praga 19 grudnia.

Prof. Massaryk przybędzie we czwartek do Budziejowic, gdzie przenojuje; do Pragi przybędzie w piątek rano, w sobotę zaś odbędzie się uroczyste przywitanie Massaryka na zgromadzeniu narodowym.

Wiedeń 19 grudnia.

„Neues Wiener Tageblatt” dowiaduje się, że Massaryk ma być wybranym dożywotnim prezydentem republiki czeskiej. Następcą Massaryka będzie już wybrany tylko na pewien czas.

Do Pragi przybywają w najbliższym czasie posłowie francuski, angielski, amerykański, hiszpański i połudn.-słowiański.

Tryest neutralnym portem.

Lublana, 18 grudnia. (PAT) Lublańskie biuro korespondencyjne „Słowiański Naród” donosi z Zagrzebia, że według wiadomości tutejszych dzienników między Francją, Anglią i Ameryką zostało osiągnięte porozumienie, w tym kierunku, że żądania południowych siołian będą częściowo spełnione, a Tryest będzie na konferencji pokojowej ogłoszony, jako międzynarodowy port wolny.

Ządania Włoch.

Wiedeń, 19 grudnia. (PAT) Według doniesienia „Telegraf” chcą Włochy pertraktować w sprawie przeprowadzenia względnie przedłużenia zawieszenia broni i nacelną Komendę armii, w którą nawierzały zawieszenie broni. Ta bowiem nacelną Komendę jest dla Włochów miarodajną dla wszystkich państw, które znajdują się na obszarze byłej Austrii.

Rada centralna w Niemczech.

Berlin, 19 grudnia. (PAT) Kongres rad robotniczo-żołnierskich, uchwały, by aż do ostatecznego uregulowania przez zgromadzenie narodowe cała władza ustawodawcza i wykonawcza powierzona była kierownikowi państwa. Tymczasowym organem kontrolującym będzie rada centralna, której przysługuje prawo powoływania i odwoływania pełnomocników ludowych.

Danja wita Wilsona.

Kopenhaga, 19 grudnia. (PAT) Obie Izby Rady państwa uchwały przesłać do Wilsona telegram powitalny z wyrażeniem nadziei, że uda mu się przeprowadzić szlachetne dzieło zrównania wszystkich małych i dużych narodów.

Przyłączeni Luksemburga do Belgji.

Paryż, 19 grudnia. (PAT) Dzienniki donoszą, że Francja poprze żądania Belgji co do przyłączenia Luksemburga oraz wszystkie inne żądania, dotyczące do uregulowania granic od strony północnej i północno-wschodniej.

Czecho-słowacy w Austrii.

Wiedeń, 19 grudnia. (PAT) Czecho-słowackie biuro prasowe donosi: Wydział narodowy dolnej Austrii uchwalili, by wysycać, mieszkający we Wiedniu i w dolnej Austrii Czecho-Słowacy, postarali się o uzyskanie obywatelstwa niemiecko-austriackiego, ponieważ związane z tem jest udzielenie ważnych praw obywatelskich i prawa wyborczego.

Wstrzymanie ruchu kolejowego.

Wiedeń, 19 grudnia. (PAT) Neue Freie Presse donosi z Berlina, że od stycznia będzie w zrymowany ruch kolejek niemieckich. Osoby cywilne będą mogły podróżować pociągami wojskowymi w wyjątkowych wypadkach.

Rosja sowiecka do Liebknechta.

Berlin, 18 grudnia. (TKS) „Rote Fahne” donosi, że pod adresem Liebknechta nadeszła z Moskwy następująca depesza za pomocą telegrafu bez drutu. Karol Liebknecht w Berlinie. Kongresowi w swoim pierwszym posiedzeniu przesyła wam towarzyszu Liebknecht swoje proletariackie pozdrowienie, a w waszej osobie pierwszym wszechniemieckiemu kongresowi. Proletariat rosyjski i ubogie włościanstwo wierzą niezłomnie, że proletariat niemiecki iść będzie ręką w rękę z rosyjskim, aby sprawy doprowadzić do zwycięstwa komunizmu.

Szkolnictwo w Saksonji.

Berlin 19 grudnia. (PAT) Saksi minister oświaty Beck oświadczył na zebraniu nauczycieli, iż począwszy od 1 stycznia 1919 ulegnie szkolnictwo w Saksonji gruntownej reformie. Wpływ klerysów zupełnie ustanie, szkoły będą bezpłatne, a począwszy od Wielkiej Nocy koncesja na szkoły prywatne nie będą udzielane.

Zjazd zimowy

słuchaczy i słuchaczek Kursów PMS dla nauczycielek i nauczycieli ludowych.

Zarząd Główny Polskiej Mierzy Szkolnej organizuje w Warszawie po świętach Bożego Narodzenia od dn. 30-go grudnia r. b. do dn. 6-go stycznia zjazd uczestników „Kursów P. M. S. dla nauczycieli i nauczycielek ludowych”. Projektowany zjazd będzie partym z kolei od chwili powstania tej instytucji, rozwijającej się nader szybko i pomyślnie dla dobra kraju, szkoły, nauczycielstwa i oświaty ludowej. Zgrupowane na kursach nauczycielstwo w znacznej swej liczbie, pracuje gorliwie w zakresie rozmaitych przedmiotów naukowych, pedagogicznych i oświatowych, czując systematycznie książki polkowe i podręczniki, nadsyłając samodzielnie wypracowania piśmienne, które potem są przez profesorów korygowane i odsyłane, oraz słuchając wykładów, organizowanych dwa razy do roku w Warszawie. Liczba słuchaczy i słuchaczek w chwili obecnej wynosi 548 osób, podania zaś od nowych kandydatów wpływają w dalszym ciągu.

Czas zjazdu zimowego zostanie poświęcony na wykłady ogólne dla wszystkich uczestników oraz wykłady specjalne z zakresu przedmiotów, wykładanych w szkole powszechnej. Do przedmiotów ogólnych zaliczone są następujące: religia, pedagogika, dydaktyka i metodyka ogólna, organizacja i prowadzenie szkoły, higiena szkolna, praca oświatowa wśród ludu oraz wykłady o Polsce współczesnej. Z pośród tych przedmiotów na wykładach zimowych zostaną oświetlone zagadnienia takie, jak „Z historii kościoła w Polsce; Stosunki gospodarcze na ziemiach polskich w najbliższej przyszłości; Pieniądz i system monetarny w Polsce; Psycho-

logja pieśni ludowej; Szkoła i państwo; Krytyczny przegląd programu szkolnego” i t. p.

Przedmioty specjalne, dowolnie wybierane przez słuchaczy, podzielone są na sześć działów. Dział I stanowią: gramatyka języka polskiego, stylistyka, literatura i historia Polski; dział II — arytmetyka i algebra; dział III — przyroda geografja; dział IV — rysunki i roboty ręczne; dział V — gimnastyka łącznie z fizjologją ruchu i higieną; dział VI śpiew i muzyka.

Ogólna liczba wykładów, które będą wygłaszane podczas zjazdu zimowego obejmie 242 wykłady. W stosunku do roku obecnego zarówno liczba przedmiotów, jak i wykładów zostanie w roku przyszłym znacznie powiększoną.

Gremjum profesorskie kursów stanowią pp. Romuald Aust prof. konserwatorjum, dr. A. Deszert, prof. J. Dmochowski, inż. J. Grabowski, p. W. Grombecka, p. S. Kazuro prof. konserwatorjum, prof. K. Kosciński, p. A. Langer, p. Cecylja Niewiadomska, ks. prof. M. Nowakowski, p. Stan. Rychtowa, prof. S. Szczepkowski, prof. S. Szober, ks. kan. Al. Trepkowski, prof. A. Trzcinański, p. Jozef Zarembski, dyr. Lucjan Zarzecki i A. Kozłara.

Chwile wolne zostaną zużytkowane na wycieczki rozmaite, zwiedzanie muzeów, przedstawienia i t. p.

Przy kursach istnieje księgarnia nauczycielska, z której są nabywane książki na bardzo dogodnych warunkach. Dla tych zaś, którzy zapragną zająć się z najnowszą literaturą naukową i pedagogiczną, służyć będzie czytelnia specjalnie przygotowana.

W sprawie mieszkania i utrzymania będą poczynione, podobnie jak podczas ubiegłych zjazdów, rozmaite ułatwienia dla tych, którzy wcześniej zawiadomią Kierownictwo Kursów o swym przyjeździe, dla innych zaś będą czynione udogodnienia w miarę możliwości.

Wszelką korespondencję w sprawie kursów należy adresować: Warszawa, Krak.-Przedm. 7, Polska Macierz Szkolna, Wydział Pedagogiczny — Kierownictwo Kursów. Pod tym również adresem uczestnicy zjazdu zechcą się zgłosić z chwilą przyjazdu do Warszawy.

Biuro zjazdu będzie czynne na dwa dni przed otwarciem Kursów, czyli dn. 28 i 29 grudnia r. b., od godz. 10 do 2-jej i od 4 do 8-jej wieczorem.

Jak komisarz Ludowy w Tomaszowie pojmuję wolność zebrań?

Sejmia Tomaszowski p. B. Hlewiec otrzymał od p. Galkenta, komisarza wyborczego na okręg łódzki telegraficzne polecenie przedstawienia 80 kandydatów do 16 okręgów wyborczych.

Dla Usatwienia listy kandydatów swobodnie na dzień 16 b. m. zebranie obywateli, na którem w krótkiej dyskusji ustalono kandydatów w stosunek procentowy do zamieszkałych w Tomaszowie narodowości. Pod koniec zebrania podano przewodniczącemu p. Billewiczowi kartkę, z której dowiedział się, że komisarz ludowy stojący za drzwiami żąda samkniecia zebrania, ponieważ nie został o zebraniu oszczereczony przez władze państwowe.

N z pytanie przewodniczącego, czy ma faktycznie do czynienia z komisarzem ludowym, p. komisarz Dittrich wetknął głowę przez drzwi i wołając „czy Panowie nie wiedzą kto ja jestem?” — żądał głośnie podniesienia rąk i głoszenia się. Obecni, nie chcąc drażnić p. komisarza ludowego, rozeszli się, zawiad mając telegraficznie o zwalce powyższym zarówno ministra spraw wewnętrznych p. Thugetta jak i komisarza wyborczego p. Galkenta w Łodzi.

Nie do uwierzenia! Pan komisarz ludowy były nauczyciel, członek stronnictwa P. P. S. rozpędza zebrania przedwyborcze, urządzone przez ludzi bezpartyjnych.

Czy p. Dittrich uważa, że z wolności słowa i zebrania korzystają mogą tylko wyznawcy P. P. S.?

Zdaje się nam że pan komisarz ludowy miał się z powołaniem, i że większe uznanie zyskałby za swą gorliwość w urzędowaniu za rządów cesarstwa albo niemieckich.

Wigilia dla Żołnierza polskiego.

Pod koniec przeszło czterech lat trwałego orianu wojennego, gdy sa dni parę, mamy zamiar do tradycyjnej wigilii w wigilijnej zapamiętać nam nie wolno o młodym naszym żołnierzu.

Głono zacnych pań naszych tworzących Kółko Pomocy dla Żołnierza Polskiego przy

laskawym współudziale „Ligi Kobiet” i Kółka akademiczek” usilnie zabiega by wojsko nasze spędziło pierwszą wigiliję przy wspólnym stole z dala od swoich, lecz z myślą choćby ią są w rodzinnym kole.

Zo zadanie to ciężkie, bo żołniersza tego jest przeszło 3000 opódoz 450 „dowoborczyków” pozostających na służbie w straży bezpieczeństwa publicznego, Komitet jednak nie wątpi ani na chwilę, że znane ze swej ofiarności społeczeństwa nasze hojnie obdarzy podarkami gwiazdkowymi wigilijów naszych i zechce pospieszyć z odsyłaniem darów adresując: „Gospoda Żołnierska”, (Siednia 18.)

Skrzynka do listów.

Najprzejmiej proszę Szanownego Pana Redaktora o umi szczenie w swem piśmie następującego sprostowania:

W № 12 „Straży Polskiej” z dnia 19 grudnia 1918 r. w sprawozdaniu z zebrania przedstawicieli Rad Opiekunich, Kółek robotniczych, Rad gminnych etc., znajduję się następujący passus: „... delegat Rady Opiek z Główna skarży się na władze gminne, które zarekwirowały wagon z posyłkami do Niemiec mimo protestów sprzedawcy paczki z towarami żydom.

Wartość samych towarów w wagonie oblesiają na ówierć miliona marek. Wójt z Główna sprzedawał paczki bez badania po 30 do 40 mk.

W imię prawdy oraz stojąc na straży godności osobistej i władz gminnych oświadczam, że około 12 listopada r. b. został porzucony na linii kolejowej w Głównie zepsuty wagon z posyłkami do Niemiec. Posyłki zawierały artykuły żywnościowe. Komitet Obywatelski, którego jestem członkiem, oszacował wszystkie bez wyjątku paczki w ilości około 1000, zabrane z wagonu, z których część przekazał Miejskiej Radzie Opiek część rozprzedał a część rozdał pomiędzy ubogą ludność w cenie nie po 30 do 40 mk. lecz od 50 pfenigów do 15 mk. za paczkę.

Ludność żydowska otrzymała z tego do 7 proc., acokolwiek wynosi z górą 50% ogólnej ilości mieszkańców Główna. Znaczącą, iż Główno nie ma wójta, lecz sołtysa, którym jest atż podpisany, wyrażam przypuszczenie, że wyżej przytoczony ustęp ze sprawozdania dostał się na łamy piśmie w drodze zwykłej nieścisłości i piszę się z głębokim szacunkiem

W. Stępniewski.

Łódź, dn. 19 grudnia 1918 r. W imię bestronności umieszczamy powyższy list, szanując jed akże, że informacje czerpalimy z Zebrania przedstawicieli Rad Opiekunich, na którem delegat z Główna publicznie stawiał zarzuty umieszczone przez nas w № 12 „Straży Polskiej”.

KRONIKA.

— Wyjazd nadburmistrza do Warszawy.

Nadburmistrz m. Łodzi inż. Skalski wczoraj o g. 6 wiecz. na skutek zaproszenia rządu wyjechał w charakterze rzeczoznawcy do Warszawy na dzisiejsze posiedzenie Rady ministrów.

— Ograniczenia handlu artykułami spoż.

Urząd aprowizacyjny przy komisarzy rządowym w Łodzi na obwód łódzki w myśl instrukcji ministerstwa aprowizacji ograniczył handel następującymi artykułami i zbożem z jego przetworami, cukrem, solą, nasionami roślin oleistych i olejami jedalnymi. Powyższe artykuły mogą być przewożone w następujących ilościach: zboże i jego przetwory do 20 funtów, cukier do 10 funtów, sól do 30 funtów, nasiona oleiste, jak rzepak, słoneczniki i inne do 5 funtów, tłuszcz i oleje do 5 funtów, natę do 5 funtów.

— Komisarz Państwowego Urzędu do spraw jeńców, składa serdeczne podziękowanie pp. gospodarzom Zarzewa za laskawe złożenie 10 korcy kartofli dla kuchni dla powracających jeńców i robotników.

— W sprawie wyborów do Sejmu. W dniu 29 b. m., o godz. 4 po poł. w sali Resary Kasmiełniczej sędzia Zardrowski wygłosi odczyt informacyjny o wyborach do Sejmu Ustawodawczego.

— Ze Starostwa. Wczoraj w czwartek wyjechali o g. 1 pp. do Poznania b. komisarz rządowy okręgu łódzkiego, hr. Adolf z Brina Brinański, oraz komisarz biura Urzędu aprowizacyjnego, p. Wojcicki. Stanowisko tego ostatniego objął p. Kula. Komisarz rządowy okręgu łódzkiego p. Ant. Remiszewski w sprawach służbowych wyje-

bat do Warszawy, zastępują go p. Werile. Usąpił ze swego urzędu kierownik wydziału apro wizacji p. Omianowski.

- Narodowy Związek Robotniczy. utworzył Komitet wyborczy pod nazwą: "Narodowy Robotniczy Komitet Wyborczy" z siedzibą ul. Wólczańska nr. 180. Przewodniczącym tego komitetu jest ob. Jan Dąbrowski.

- Chrześcijański Związek zawodowy przemysłu włókiennego.

W poniedziałek dn. 16 grudnia r. b. na zebraniu zwykłym tygodniowym Stow. rob. chrześc. zebrani członkowie postanowili, na zasadzie zapadłej uchwały na zjeździe Stowarzyszenia odbytem w Warszawie dn. 17 listopada r. b. w sprawie organizowania Związków zawodowych, zorganizować niezwłocznie chrześc. Związek zawodowy przemysłu włókiennego, do którego od razu kilkadziesiąt członków zgłosiło swe wstąpienie, wybierając do Zarządu pp. W. Alamskiego, J. Bernaciaka, S. Bułę, A. Cwrańskiego, J. Tomczyńskiego, J. Szczepańskiego i A. Binkowską.

- Zjazd powiatowy. W sobotę 21 b. m. o godz. 11 rano odbędzie się w sali posiedzeń komisariatu rządowego przy Alei Kościuski 16, Zjazd delegatów gminnych, wóltów i sekretarzy w sprawie wyborów do Sejmu krajowego.

- Z Rady robotniczej. Komisja mandatowa przy Radzie robotniczej sądziła jest sprawozdaniem i uwierzytelnieniem mandatów delegatów do Rady, o porządku do końca tygodnia, podczas swego posiedzenia plenarnego delegatów Rady.

- Ważne Zebranie. W sobotę dn. 21 grudnia o godz. 8-j wieczorem w lokalu Stow. Nauczycieli, Andrzeja 4, odbędzie się ważne zebranie członków Stronnictwa Niezawisłości Narodowej w sprawie wyborów do Sejmu. Zebranie ważne bez względu na liczbę osób.

Urazu się członków o przybywanie do biura Str. N. N. Działna 2 IV p. w celu wypełnienia deklaracji członkowskich i uiszczenia należnych składek.

- Zebranie informacyjne. Zebranie informacyjne w sprawie wyborów do Sejmu z przemówieniem

p. Dymowskiego z Warszawy odbędzie się w piątek dnia 20 b. m. w Resursie Rzemieślniczej o godz. 6-jej wieczorem. Bilety wejściowe członkowe Stow. Polsk. Kupc. i Przemysł. Chrześc. otrzymać mogą w Izbie Handlowej.

- Z Resursy Rzemieślniczej. Zrzeczenia zarządu Resursy Rzemieślniczej delegowani zostali do udziału w komitecie wyborczym Klubu Mieszkańskiego pp. Drosławski i Dawidczyński.

- Tow. Akc. K. Scheiblera. Kuchnia robotnicza Tow. Akc. Karola Scheiblera wydała od dnia 1 grudnia 1918 r. do dnia 18 grudnia r. b. 1910,206 porcji supy. Koszt sprzedaży jednej porcji wynosił 10 fenigów; koszt własny zaś przeważnie od 18 do 20 fenigów.

Piekarnia re. o nazwa toż Towarzystwa wypiekła od dnia 19 stycznia 1918 r. do obecnej chwili 450361 bochenków chleba 4-o funtowyc; koszt sprzedaży mk. 1,20 za bochenek.

W księgi robotniczej Towar. wykazało się bezpłatnie 38134 osób, w tem mężczyzn 7401, kobiet 21,187, chłopców 187 i dziewcząt 4699.

Pani Anna Scheiblerowa ofiarowała kuchni robotniczej fabrycznej 2 sztuki trady chlebowej dla polepszenia obiadów podczas świąt Bożego Narodzenia. (1)

- Z Tow. Kredytowego m. Łodzi. Wehce w nowowieniu działalność i rozszerzenie w biurach Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi w ostatnich czasach zaprawiał ożywiony ruch. Liczny zastęp właścicieli domów zgłasza się o udzielenie im pożyczek edukacyjnych i dodatkowych z przysługą odroczenia. Czekając na raty, że i w przyszłości naleganie raty, wskutek wydawania nowych pożyczek powiększa się znacząco. Ta długi własność nieruchomości w Łodzi może być wywołana z nader trudnej sytuacji i większą oświeconości nieruchomości właścicieli nieruchomości uaktywnia ich domów na sprzedaż przez licytację publiczną za należne raty. (2)

- Gratyfikacja. Z uwagi na teraźniejszą drożyznę Zarząd Stow. spożywczo "Ognisko" postanowił przed nadchodzącymi świętami wypłacić wszystkim pracownikom składowym podwójną pensję w dniowa.

- Uroczysty obchód Choinki w szpitalu Anny Marii odbędzie się w niedzielę 22 b. m. o godz. 5 pop. Uroczystość ta zawsze miłe nad wyraz w wierała wrażenie na uczestnikach i również miłe pozostawiała wspomnienia w ich sercach, a w roku bieżącym zwłaszcza zapowada się świetnie, niż kiedykolwiek, ponieważ po dłuższej przymusowej nieobecności ślacheteli założyciela szpitala dla dzieci obecnością swoją znów uświetnia obchód, a nasze dzieci przygotowały debreczynom swoim owacje. To też Komitet zaprasza na uroczystość tę jaknajserdeczniej wszystkich, którzy szpital ten jedyny w swoim rodzaju darzą sympatją.

- Gwiazdka dla biednej dziewczyny.

Podjęta przez sekcję "Serce Polskie" (Dorażna pomoc) przy Kole Bałuckiem Polsk. Macierzy S k. wśród ziemian okolic Łodzi, dla w dalszym ciągu nast. rezultaty pp.: Pijanowski z Wysokiej Wielkiej-20 mk., K. Havel z Mniszek-2 kor. zboża, Stępowski z Prądzewa-2 kor. zb. 2 wozy mar. czerw. i tucznika, Neffe z Kozub-2 kor. zb., Schloesser ze Siwoszewa-3 kor. zb., Zuchowicz z Witowji-1 kor. zb., Komorowski z Reżyc-1 kor. zb. i 6 k. kart., Bożicher z Siedlec-2 k. zb., Henisz z Mroszawic-2 k. zb., Orsetti z Gładzianowa-2 k. zb., Chojnacki z Kozubek-3 k. zb., Tow. "Lesmierz"-10 k. zb., Z. Wernerowa z Karsznic-2 k. zb., Janasz z Bysa-1 k. zb., Englert z Byszewa-4 k. zb., Gantar (miłny) z Łęczyca-40 mar., Wodzyński z Błonia-2 k. b., Dąbrowski z Borszyna-5 k. zb., Nasierowski z Oszewic-5 k. kart., Ziobnicki z Zabórzek-2 k. zb.

Teatr, muzyka i sztuka. Z TEATRU.

Teatr Polski dziś po raz pierwszy wystawia "Rosmersholm" H. Ibsena z dyr. Ryonkowskim w roli Jana Rosnera.

Prosimy naszych prenumeratorów o łaskawe wpłacanie prenumeraty na miesiąc grudnia.

KORESPONDENCJE.

Ze Zgierza.

Koło starszych i podstarszych rzemieślników m. Zgierza, na zebraniu dn. 16 grudnia pod przewodnictwem prezesa p. F. Brauna, dokonano wyboru delegata i zastępcy do Komisji podarowej magistratu. Większością głosów został wybrany na delegata p. Antoni Musierowicz, na zastępcę p. Franciszek Braun. Później przewodniczący przeczytał list od Polskiego Klubu Mieszkańskiego m. Warszawy z dn. 28 u. m., zawiadamiający o mającym się odbyć w miastach kraju obchodzie uroczystym na cześć Jana Kilińskiego dn. 28 stycznia 1919 r. Zatem utworzono zaraz Komitet obchodowy, do którego należą pp. F. Grackowski, R. Kunkiel, K. Kurowski, A. Musierowicz, T. Jakubowski, L. Szymczak i inni.

Kronika literacka.

"Maski". Zeszyt trzydziesty piąty z dnia 10 grudnia przynosi cykl ostatnich poezji niedawno zmarłego w Szwajcarii poety Tadeusza Nalepińskiego, dalszy ciąg dobiegającej końca pierwszej swej części powieści Kaz. Tetmajera "Walka", trzy sonety d'Annunzia z patriotycznego zbioru "Miasta milczenia" w przekładzie K. Bielańskiej oraz dalszy ciąg pierwszego aktu ogłoszonej z papierów pośmiertnych "Komedji cnoty i miłości" J. A. Kisielewskiego. W części satyrycznej czytamy wiersze Leona Chrzanońskiego "Dobrobycie" z rysunkiem J. Pinkasa ("Paskarz") oraz wypracowanie piśmienne w gabinecie Si. Nowińskiego z karykaturą Ign. Daszyńskiego, rysowaną przez Kaz. Si chulskiego. W przeglądzie p. K. Irzykowski zdaje sprawę z nowości teatru krakowskiego ("Obowiązek" i "Lancelot"), prof. T. d. Sinko kreśli w dalszym ciągu obraz teatru Wyspiańskiego po dziesięciu latach, Bogatą i urozmaiconą treść literacką zdobowią liczne rysunki i reprodukcje Norwida, Hofmanna, Wyspiańskiego, Rażki, Pinkasa i in. Adres wydawnictwa: Kraków, ul. Wolska 19.

Hotel p. f. Manteuffla wł. J. Petrykowski Znana Biała Sala do dyspozycji na podwieczorki, uczy, zabawy i wesela.

Pierwszorzędna Polska Restauracja wydaje wykwintne obiady. Wielki wybór potraw a la carte. Przedwojenne wina pierwszorzędnych domów po cenach obywatelskich.

ZARZĄD II-go Gimnazjum Filologicznego podaje do wiadomości, że egzaminy wstępne dla kandydatów, zgłaszających się od Nowego Roku, rozpoczną się dnia 9 stycznia 1919 r. o godz. 9 rano. Podania należy składać w kancelarii Gimnazjum (Placowa 13), codziennie, przez świąt, od godz. 11-jej do 1-jej po poł. do dnia 31 grudnia r. b. włącznie.

Skład papieru i drucarnia A. J. OSTROWSKI. poleca na 1919 rok: Kalendarze terminowe, duże biurowe i małe, kieszonkowe w o- prawach zwyczajnych i wykwintnych. Kalendarze terminowe, duże biurowe i małe, kieszonkowe w o- prawach zwyczajnych i wykwintnych. Poleca na Gwiazdkę świąteczny wielki wybór papierów kieszonkowych fantazyjnych. ALBUMÓW do pocztówek, fotografii i poezji, Fote w pudełkach, albumów obrazkowych, albumów dzie- cięcych i towarzyskich, oraz wyci- nanki artystyczne, "Uśmiecha się dzie- cięca", biletów w zylowych, Ołów- ków kieszonkowych ozdobnych i notesów skórzanyc.

Zobaczyć nie zawadzi. tania kupić można Podarunki gwiazdkowe u Szmechla i Roznera Łódź, Piotrkowska 100. Spodnie damskie mk. 40.- i 50.- Pluszowe palta mk. 690.- Damskie palta Zakieta damskie mk. 75.- Bluzki damskie od mk. 25.- okazja Spodnie damskie mk. 180.- Dziecinne garnitunki.

Resztki na gwiazdkę Cegielniana 43 w podwórz, 40% taniej n. c. z. 135-15 po 10-u miesiącach zamknięcia, znów czynny skład RESITEK naróżne bluzki z jedwabiem od mk. 20 do 50 mk. Haki, fartuchy i kaftany od mk. 15 do 40, a także na męskie, damskie i dzieci. Kostjomy, sukienki i palta, również przykożde, bieżące i chustki w wielkim wyborze, różne towary i pociżochy jedwabne. Cegielniana 43 w podwórz, 4 dom od Piotrkowskiej. Ceny stałe.

Dr. S. Lewkowicz choroby skórne, weneryczne i niemoc płciowa, Konstantynowska 12. Przyjmuje: Panów od 9-1 i 6-8. Panie od godz. 5-6.

ogłoszenia drobne. Meble różn. oraz maszyna do sprze- żania, ul. Reżowska 2-18. Pianina, fortepiany, strojenie, prze- wóz, reperacje, najtaniej u Chodkowskiego, Sienkiewicza 25. 61-1. Potrzebny zaraz kuzer sumienny, zakład pogrzebowy ul. Przejzd 22. 69-8. Urządzenie sklepowe w dobrym stanie do sprzedania ul. Nowa 8 p. Bieliński. 58-3. 4 komfort. poleca je wszakże w wygodami, na Lym piętrze od frontu Piotrkowska 292, m. 7 wyjeżdżając z Łodzi ustajpe od 1-go sty- cznia. Wiadomość w Związku Kooperatyw Piotrkowska 215, od 9-11 rano i od 8-5 po poł. 74-3.

Maszynę do pisania polską lub rosyjską kupię Krótka 5, mieszkania 12.

50 marek nagrody! Z ubono portfel zawierający 101 mk. i 6 rb oraz dwa paszporty: jeden wydany przez władze niemie- ckie, drugi przez władze rosyjskie, na imię Józefa Klepczyckiego, zam. przy ul. Nowo-Zarzewskiej 39. 51-1

OGŁOSZENIE. Posiadacze odcinków cukrowych okresu 91-go, nie należący do kooperatyw, otrzymać mogą przypadające im racje cukru w piątek, 20 b. m. i w sobotę, 21 b. m. w sklepie Komitetowym przy ulicy Andrzeja 7. Łódzki Komitet Rozdziału Chleba i Mąki. Łódź, dnia 19 grudnia 1918 r. 137-1

Owoce zimowe na pudy do sprzedania po cenach hurtow. Zachodnia 68, w podwórz, od 9-1 p. p. tamże do sprzedania kosze po taniej cenie.

Robotnicy fabryki Gutzmana i Pölberga przy ul. Magistrackiej 21, mają się zebrać w poniedziałek, dnia 23 grudnia o godz. 9-jej rano.

Zagubione dokumenty. Aitar Szuic, zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 76-1. Anna Niem. i, ul. Karłowicza 19, zgubiła kartę węglowa. 71-1. Michał Kusak, zgubił kartę węglową za nr 9713. 72-1. Oskar Debing, ul. Częstochowska 14, zgubił kartę węglowa. 73-1. Zginiął portfel zawierający różne swiaty fotografie i paszport niemiecki, wydany zagranicą w mieście Rimscheid na imię Franciszka Szczera. 75-1